

SLOVENSKI GOŠPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravnštvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru, — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katal. Šekavnegra društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin, — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5, — Ekokopisi se ne vračajo, — Upravnštvo: Koroška cesta štev. 5, vsprejema naročnino, Inserate in reklamacije, — Za večkratne oglase primeran popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj, — Na zaprite reklamacije so pošiljne proste.

Današnja številka obsega 12 strani.

Občni zbor Slovenske kmečke zveze

se vrši na belo nedeljo, dne 30. marca ob 10. uri dopoldne v Mariboru. Med drugimi govori državni in deželnji poslanec Fran Povše iz Ljubljane.

Vsi pristaši vabljeni!

Velika noč — vstajenje.

Prva Velika noč in prvo vstajenje k novemu življenju je v davni preteklosti.

Mesto Kairo v Afriki ima zanimiv muzej. Obiskovalcu se zdi, da je prišel v grobišče, v katakombe. Na vseh stenah, na vseh mizah, ob vseh kotih ti štrlijo nasproti mumije faraonov, nekdaj tako ponosnih vladarjev v starem Egiptu, ki so že več ko partisoč let pred Kristusom sloveli po svoji moči, po svoji omiki, po svoji umetnosti. V svojem hrepenuju po nesmrtnosti so si vedeli ohraniti svoja trupla nestrojnjena, mumije jim pravimo. Veličanska grobišča so si napravljali, zidali okoli njih razne stavbe, stolpišča in svetišča. Roka raziskovalcev starin jih je izkopala iz teme preteklosti ter jih spravila v muzeje. In tam lahko opazuješ te orjake iz davnih časov, kakor gledaš drugi drobiž po muzejih.

Toda nekdaj so bili mogočni, strali svojili sodov in svojih podložnikov. In to mogičnost, to strahovlado, je občutil tudi majhni izraelski narod, ki je živel na njihovem ozemlju ob staroslovnom Nilu. Zatiran, zaničevan, teptan je bil Izrael, obsojen od Faraonov, da služi samo oholim gospodarjem egipotvskim.

Hudo je bilo takrat, biti Izraelec. Ali ne bi bilo takrat boljše, zatajiti izraelsko narodnost, se potujeti in postati Egipčan? Enemu se je posrečilo, priti celo na kraljevski dvor. Mojzes se imenuje tisti izraelski otrok, ki ga je posinovila faraonova kraljevina, ga dala poučiti v vseh veda in vzgojiti kot kraljevča. Kako lepa prihodnost se mu je nudila, če bi bil zatajil svoj narod!

A Mojzes je čutil v sebi izraelsko kri, ni maral zatajiti svoje matere; hotel je biti raje teptan in zaničevan za svoje ljudstvo, kakor pa, da bi bil živel v slavi in časti kot Egipčan — odpadnik. Odločno se je postavil na stran Izraelcev in bil radi tega v smrtni nevarnosti, tako, da je moral pobegniti iz Egipta.

Ali Bog se je ozrl na teptano ljudstvo, slišal je z nebes stok in jok ter poslal ravno istega Mojzesu, gorečega ljubitelja svojega ljudstva, v Egipt nazaj, da reši ljudstvo in ga privede v oblikovaleno deželo.

Pomladanska noč okoli leta 1449. pred Kristusom je bila ona Velika noč, ki je pokončala oholost Egipčanov, Izraelcem pa pripeljala jutranjo zarjo boljše bodočnosti, veselo vstajenje k novemu, svobodnemu življenju v ljubezni božji.

In prisla je druga, za vse narode in vse kraje presrečna Velika noč. Ob začetku krščanske dobe je bilo. Vse človeštvo je stokalo v zmoti spoznanja in zmoti greha. Človek ni bil več podoba božja, ampak rewen črviček, ki se je potikal po zemlji v temi zmoti in pregredi.

Pa prišla je ona, na vekov veke znamenita Velika noč. Kristus, Sin božji, Odrešenik sveta, jo je povzročil. Premagal je smrt, strl in zdobil okove zmot in pregreh ter vse človeštvo pripeljal k vstajenju, od greha k svobođnemu življenju, k življenju v resnici in pravici, k življenju iz vere in po veri, k božjemu, presrečnemu življenju v milosti in ljubezni trodinega Boga.

Izraelci so po svoji prvi Veliki noči praznovali vsako leto pozneje ta dan, in kristjani praznjujemo vedno spomin prve krščanske Velike noči. O, da bi praznovali vsakokrat Veliko noč s takimi občutki, kakor so jo obhajali priče prvih Velikih noči! Da bi nam vsakokrat prinesla Velika noč tudi svoje sadeve: vstajenje, novo življenje v milosti in ljubezni božji!

Vsek človek in vsek narod pa obhaja od časa do časa svojo posebno Veliko noč, svoje posebno vstajenje.

Letos obhajajo naši slovanski bratje na Balka-

nu izvanredno Veliko noč. Kakor Izraelci, tako so bili tudi ti narodi skoro enako dolgo teptani in zaničevani od oholega Turčina. Prišla pa je Velika noč, ki je „v znamenju križa“ uničila oholost krvih Turkov ter pripeljala prej zatiranim in zaničevanim narodom vstajenje k svobodi, k novemu življenju omike in blagostanja. Nekdaj tako mogočne sultane bomo v Evropi kmalu hodili ogledovat le kot mrliče v grobiščih v Odrinu, na Kosovem polju in drugod. Zmagoslavni balkanski narodi se pa po svojih junakih zmaga pozdravljajo z velikonočnim pozdravom: Kristus vostres, Kristus je vstal, v istini je vstal.

Mili slovenski narod moj, kako Velika noč in kako vstajenje pa obhajaš ti? Obhajaš ju s Kristusom Zveličarjem v miru v svojih srcih. Pripravljaš si v teh dneh svojo Veliko noč pri Njem, ki je povzročitelj prave Velike noči in pravega vstajenja v milosti in ljubezni božji. Blagor ti!

Kot narodu ti pa še ni napočila prava Velika noč in pravo vstajenje. Nasprotno. Zapostavljanje, zatiranje, kršenje pravic se vidi tuintam. Toda drugim narodom je privedla Veliko noč; neomajno udanost v pravičnost božjo, zvesta vstrajnost kljub krivacam in zaprekam, pogumna vera in zaupanje v znamenje Križanega, ki je vsem ljudem in vsem narodom pripravil Veliko noč in vstajenje k sreči, večni in časni. Zato nimamo povoda obupavati, ampak Velika noč nam vlija novo moč in novo življenje v naše krepke žile k vstrajnosti in pogumu.

Zato se z veseljem pozdravljamo: Kristus je vstal, Aleluja!

Na Balkanu.

Rusija in Avstrija sta sicer začeli odpoklicevati svoje vojaštvo z rusko-avstrijske meje, toda napetost traja nedvomno naprej in vojskina nevarnost ni nič manjša, nego je bila pred razoroževanjem. Kajti razlog napetosti ne leži ob rusko-avstrijski meji, ampak na Balkanu. Rusija izredno podpira balkansko zvezo, dočim ima Avstrija svojo Albanijo, za katero se sedaj prepira skoraj s celim svetom. Avstrija izjavila vsak dan, da ne bo pripustila Skadra Crnogorcem, toda Crnogorci se za to nič ne zmenijo in nadalje obstrelijejo Skader. Na posvetovanju poslanikov v Londonu pritiska Avstrija, da bi se vendar že začele vlevaste resno posvetovati o mejah bodoče Albanije. Toda Rusija zna vsak dan preprečiti, da se to posvetovanje ne vrši. Nadalje želi Avstrija, da vlevaste odločno prepovede Crnogorcev napadati Skader in Srbom posiljati pred Skader pomožne čete, toda vlevaste se obotavljam, a Crnogorci ter Srbi gredu da je svojo pot. To očvidno ustavljanje balkanskih veznikov željam avstrijske vlaže bi se ne dogajalo, ako bi zaveznički ne vedeli, da jim vsak trenutek prisloči ruski stric na pomoč, ako bi bilo treba. Gotovo bi tudi Srbija že davno ubogala Avstrijo ter odpoklicala svoje čete iz Drača in drugih albanskih obmorskih mest, ako bi ne vedela, da se ji ne more nič zgoditi, ker jih je vsak čas ruska pomoč na razpolago. Istopak se Grki nič ne brigajo za avstrijske ugovore ter po zajetju Janine čisto hladnokrvno zavzemajo mesto za mestom, ki bi baje tudi moralna pripadati Albaniji, in se bližajo albanskemu morskemu obrežju.

Vesti o dogodkih v Odrinu in okoli Odrina je treba sprejeti z največjo previdnostjo, ker prihajajo iz zasebnih krogov. Pravzaprav nimajo Bulgari nobenega povoda, tvegati splošen naskok ter žrtvovati velikansko število vojašta, kajti to ve celi svet, da bo Odrin njihov, ako jih Turki ne premagajo pri Cataldži in Galipolu, kar pa se nikomur ne zdi verjetno, kajti v turškem taboru in Carigradu samem še vedno ni sloga in edinstvo. Mladoturki sicer postopajo z vso brezobzirnostjo, toda vsaka sila ima svoje meje, kjer se začne odpor. Izpred Cataldže in Galipola ni nobenih vesti.

Odrin pred padcem?

Položaj v Odrinu je brezupen. Hrastni poveljnik Šukri-paša leži baje bolan v postelji, poveljništvo trdnjave je izročil drugemu častniku. To je za Odrin bud udarec, ker Šukri-paša je bil res pogumen poveljnik, prveči Šukri-paša, kakor so ga dobrovoljni zasledovalci vojnih dogodkov imenovali. V Odrinu gre zaloga živeža h koncu, nekateri listi poročajo, da ima Odrin hrane le še za nekaj dni. Vsek vojak dobi na dan samo mal hlebek kruha in kosček sira, prebivalstvo pa dobi vsak teden dvakrat gorko juho. Vo-

jaki so strahovito izmučeni. Nač 200 vojakov in 20 častnikov je zbežalo iz Odrina v srbski tabor. Utekli so, ker so trpeli hudo lakoto. Posebno primanjkuje Odrinu tudi kuriva. Bolgari so postavili na višine pred mestom 14 novih težkih topov, s katerimi so že začeli obstreljevati mesto. Padec Odrina je skoro govorito neizogiven.

Kakor poročajo listi, vest o bolezni Šukri-paše ni uračno potrjena.

Skader gori.

Za Skader se vrše zadnji boji. Črnogorsko-srbske oblegovalne čete so se z vso silo od vseh strani navalile na mesto in utrdbe. Glavno poveljstvo skupne oblegovalne armade ima sam črnogorski kralj Nikita, srbskim oddelkom pa zapoveduje general Peter Bojanovič. Novi težki oblegovalni topovi, katere so poslali Srbi pred Skader, so že na svojih mestih. Dne 14. marca se je pričelo strahovito obstreljevanje iz oblegovalnih topov na utrdbe v mesto samo. E n d e l m e s t a g o r i. Obstreljevanje mesta iz srbskih velikih topov je bilo zelo uspešno. Pričakuje se, da sledi temu obstreljevanju splošni glavni naskok Srbov in Črnogorcev na mesto. Položaj v obleganem mestu je obopen. Vsak čas se pričakuje, da se bo izpolnila Črnogorcev srčna želja: Zavzetje Skadra.

Turška križarka „Hamidije“ napadla Srbe in Grke.

Listi poročajo: Iz Dardanel ubegla turška križarka „Hamidije“ se je dne 11. t. m. pokazala pred Dračem ter oddala 50 strelov na nek hrib, na katerem so bile utaborjene srbske čete. Umaknile so se sicer takoj za hrib, a vendar je bilo baje ubitih 10 in ranjenih tudi 10 srbskih vojakov. Na posloplju so napravile krogle veliko škodo. Prebivalstva se je polastil grozen strahi. Nato je „Hamidije“ odplula proti italijanski obali. Drugi dan, dne 12. t. m., se je pa pojavila pred Sv. Ivanu v Mediji. Pred vhodom v luko je baje uničila 4 grške parnike, ki so prevažali vojaštvo, živež in strelivo. K sreči se je 4000 srbskih vojakov, ki so bili na parnikih, že poprej izkrcali. Tudi strelivo so spravili Srbi že poprej na suho. Ubith je 50 vojakov, okoli 100 pa ranjenih. Tudi več posloplju je poškodovan. Ko je „Hamidije“ obstreljevala srbsko taborišče, je bil v pristanišču Sv. Ivan Meduanski tudi avstrijski parnik „Skutari“, ki pa ni bil poškodovan. Malo pred napadom „Hamidije“ se je peljal črnogorski princ Mirko na kraljevi jadrnici iz Bara v Dulčinj, da gre v taborišče generala Martonoviča. Jadrnica je zapazila turško ladjo ter se je skrivala v neko zakoton pristanišče. Grške bojne ladje sedaj prečijo na „Hamidijo“. Poveljniki grških ladij upajo, da „Hamidije“ zajamejo in jo uničijo, ali pa zanejo ob italijanski obali, da se umakne v kako nepristransko italijansko pristanišče, kjer se razroži. Kapitani napadenih grških prevoznih parnikov pridejo v preiskavo, ker so brez spremstva vojnih ladij pluli s svojimi parniki v Drač in Meduo.

Turkom prijazni listi poslavljajo to drzno pomorsko klatenje križarke „Hamidije“ kot najsvetlejšo točko v poteku druge balkanske vojske. Toda niti to smelo klativitev ni turška zasluga, zato kaj poveljnik križarke ni Turek, temveč angleški pomorski oficir Flooth, ki je ob začetku vojske stopil v turško službo.

Grki zmagujejo dalje.

Iz Janine se poroča, da prodriajo grške čete v Epir dalje. Dosedaj so zasedli Grki skoro brez boja že več važnejših postojank, posebno severno od Janine. Tako so se dosedaj polastili Grki mesta Ljaskovice in Konjice, ne da bi naleteli na kak odpor. Prebivalstvo sprejema Grke kot svoje rešitelje. Severozapadno od Janine so si osvojile grške čete mestece Premeti. Turki so zapustili tudi sosednje postojanke Berat in Delvinaki. Večina turških čet v Epiru beži v albanske gore.

Rezervisti gredo domov.

Avstrija in Rusija pridno izvršljeta razoroževanje. Rezervne vojaške čete se pošiljajo z galisko-ruske meje domov. Skupno je odpustila Avstrija 35 tisoč mož. V severnih deželah, posebno v Galiciji, imajo vlaki radi velikega števila vračačega se vojaštva velike zamude. Tudi na južni železnicu je imela te dne večina vlakov zamudo. Odpuščeni vojaki so po poročilih, vojne uprave zdravi in popevajo veseli pesmi. Na Ogrskem so odpuščeni rezervisti pri vseh 32 honvednih (domobranci) polkih.

Junaški črnogorski dečki.

Nek italijanski list poroča s Cetinja, da je dne 10. marca par črnogorskih dečkov, starih okrog 12 let, ustavilo pri Njegušu 2 turška častnika, ki sta pobegnila iz ječe v Podgorici. Dečki so pritirali oba častnika pred stražo. Na vprašanje poveljnika straže, kako da sta se učala takim malim dečkom, sta odgovorila častnika: „Z orožjem se ni šaliti.“ Častnika so Crnogorci tirali nazaj v Pođgorico, imena hrabrih dečkov pa so bila sporocena kralju.

Vstani, borni narod moj!

Voditelj hrvaške kmečke stranke, Stjepan Rađić, pripoveduje, da je proučeval v Požunu na Mađarskem delavske razmere. Spoznal se je najprej s slovaškim nosačem, ki mu je odgovoril na vprašanje, koliko Slovakov je v Požunu: Gospodine, kdorkoli tu kaj vozi ali nosi, ta je Slovak. Ako bi ta Slovak poznal razmere v avstro-ogrski državi, lahko bi rekel: Kdorkoli v tej državi kaj vozi ali nosi, ta je Slovan.

Poglejmo naše razmere na Slovenskem Štajerju! Na naših sodiščih so suhi in zglajeni sluge in oficijant Slovenci, dobro rejeni sodniki so Nemci; na glavarstvih, na davkarjah, poštah, železnicah, ravno tako. Konjski hlapec je Slovenec, lastnik je Nemec, zgoraj na trdem kozlu sedi Slovenec, odzadaj na mehkih blazinah v kočiji se stega gospod Nemec. Čevlje snaži slovenska dekla, a obuva jih nemška gospa in gospod. V fabrikah in večjih obrtih so oni, ki delajo, Slovenci, oni, ki zapovedujejo in vodijo podjetje, so Nemci. V trgovinah so oni, ki prinašajo denar, Slovenci, oni, ki ga jemljejo in spravljajo, Nemci. Kar-koli na Slovenskem Štajerju vozi ali nosi, to je Slovenec.

A ne samo na Slovenskem Štajerju spadajo med trpeč stanove Slovenci, ampak tudi po drugod na Štajerskem. V Gradcu je vse polno naših mladeničev in dekle v službi in delu. In v vsakem mestu na Štajerskem najdemo precejšnji del delavcev in dekel slovenskega rodu. Kjerkoli so tovarne ali rudokopi, tam so močne slovenske naselbine, kakor v Voičbergu, Donavicu, Kapfenbergu itd.

So tako zaslepljeni Slovenci, ki obsojajo boj naših državnih in deželnih poslancev za enakopravnost Slovencev z Nemci, ker zahitevajo tudi za naše urade sinov slovenskih starišev, ker zahitevajo slovenski strokovni šoli za Spodnji Štajer, da pridejo slovenski sinovi s svojo marljivostjo v osrednje vrste in ker s svojim bojem vlivajo našim ljudem poguma ter samozavesti za naročno-gospodarski napredek na domačih tleh. So taki ljudje, ki obsojajo ta boj, posebno kadar je nekoliko krepkejši in se imenuje obštrukcija. Toda to so ljudje, ki ne ljubijo ljudstva, ki ga želijo imeti samo za hlapce in delavce, ki ga sami izrabljajo in odrajo.

Mi ne spadamo med one, ki hočejo naš narod za vse čase ohraniti samo za dninarje in hlapce. Ne sovražimo Nemcev, nočemo jih ugonobiti. Toda Slovenci hočemo postaviti enakopravnega brez Nemca. Svojemu narodu hočemo odprieti pot do vsake službe, do vsakega kruha, tudi do belega. Ljubi Bog ni ustvaril Slovencev, da je drugim gospodarski suženj in tlačen, ampak da uživa iste zemeljske dobrote kakor drugi. Za tako enakopravnost se borimo in trdno smo uverjeni, da bo na našem delu počival božji blagoslov, kajti Odrešenik ni učil: Tlači svojega bližnjega, ampak: Ljubi svojega bližnjega. Ko je hodil naš Gospod po zemlji, se ni hodil klanjal k gospodujem krogom, ampak zahajal je k onim, ki so bili njegove ljubezni najbolj potrebni, k ubogim, bolanim, trpečim. Mnogi se smatrajo dandanes za dobre kristjane, vendar za svoje delovanje in občevanje smatrajo primerne le visoke in imovite stanove, žljave roke jim mrzijo, vzdahu delavskih hiš jim je zoper. To ni, krščansko, naš Učenik nas je drugače učil.

Mnogo izmed naših ljudi gre v mesta in fabrike, da si lažje ustanovijo svoje lastno ognjišče. To so mlađi ljudje, polni upov in načrtov, z zlatimi gradovi — a le v svojih drznih načrtih za bodočnost. V Bosni in Hercegovini je mnogo cenega sveta, ki vpije po gospodarjih. Na Balkanu se odpira sedaj mladim, resnim ljudem prilika za lepo bodočnost. Zemlje veliko, dela preobilo, ljudi pa malo. Tam je prilika prej priti do boljšega in samostojnega kruha, nego po naših mestih ter fabrikah. Kdor hoče dandanes naprej in kvišku, mora imeti odprte oči.

Politični ogled.

— Naš cesar je zelo čvrst in zdrav. Veliko noč bo obhajal v družini hčerke Valerije. Meseca aprila pa se poda za nekaj časa na Ogrsko, kjer bo prebival v svojem poletnem gradu Gödöllő.

— **Austrijska politika** je sedaj popolnoma v protislovanskem toku. Niti Srbi niti Crnogorci nam nočejo vzeti niti koščeka zemlje, vendar je naše razmerje proti obema napeto, ker se hočeta Srbija in Črna gora povečati z zemljo, ki sta jo odvzeli Turkom. Ne dovolimo tudi, da se povečajo na turški račun. Druge države te politike ne razumejo, zato pa smo se morali že v marsikaterem vprašanju, kjer smo nasprotovali balkanskim slovanskim narodom, umakniti in udati. Avstrija bi ne smela služiti nemškim in mađarskim stristem, ker je po večini slovenska država. Avstrija ima le v krščanski pravičnosti do vseh narodov svoj obstanek in svojo bodočnost. Od sedanja

naše zunanje politike nasproti Slovanom na Balkanu pa bo imela škodo tudi sv. katoliška cerkev. Avstrija velja kot katoliška država in zato z avstrijsko politiko izgublja tudi katoliška stvar med balkanskimi narodi. A na drugi strani pridobiva pravoslavlje moč. Že smo začeli slutiti, da nas Bog hoče tepti za naše grehe s pravoslavljem.

— **Deželni zbori.** Tržaški deželni zbor je sklican na 27. marca in kratkemu zasedanju, da reši proračun. Zasedanje kranjskega deželnega zabora pa je odgođeno do jeseni. Moravski in predarški deželni zbor sta sklicana na 27. t. m., moravski pa je začel zborovati že 18. marca.

— **Ogrsko.** Dne 13. marca, ko se je vršila seja državnega zabora, je grof Tisa nastanil 200 policistov in orožnikov v zbornico. Od opozicije je došlo v zbornico 70 poslancev, med njimi voditelji Apponyi, Zichy, Justh in Košut. Ko Tisa otvoril sejo, da se začne razprava o novem poslovniku in hišnem redu, se začeno viharni škanzali. Poslanec Lovassy zakliče Tisi: „Go-ljuf, lump!“ Poslanec Kun kliče Tisi: „Šuft! Lopov!“ Ogoljujal si državo! Tat!“ Tisa odredi, da se Lovassy izroči imunitetnemu odseku. Lovassy kriči naprej: „Ti si bil izvoljen z ukrađenim denarjem! Lukač naj dokaze, da to ni res! Vstani!“ itd. Tisi in Lukač očita opozicija nadaljuje tudi da sta porabila nad 4 milijone kron državnega denarja za volilno agitacijo. Tisa pozove policijo, da poslance odstrani. Ista pride ob 11. uri v dvorano. Justh izjavlja nato, da protestira, da je posvetovanje nepostavno in da se opozicija sama odstrani. Opozicija se odstrani. Na hodniku nastane nemir in pretep. 10 poslancev opozicije se med tem izključi od 15, oziroma 10 sej. Večina sprejme nov poslovnik in hišni red, po katerem ima predsednik zbornice skoro neomejeno oblast in sme razgrajajoče poslance s pomočjo policajev iztrirati iz zbornice. Novi poslovnik je tako strog, da je odslej vsaka obštrukcija skoro nemogoča. V zbornici se ustanovi posebna stalna policijska straža, ki bo imela namen, metati nemirne poslance iz zbornice. — V petek je bila zadnja seja. Prihodnje zasedanje bo še le maja.

— **Boj katoliškim šolam.** V francoski poslanski zbornici je predložen nov šolski zakonski načrt, ki ima namen, katoliške šole popolnoma zadušiti. Po novi postavi bodo dobivali otroci, ki zahajajo v državne ljudske šole, zastonj knjige, zdravniško pomoč in gorak zajuterk. Državne šole dobe dobe tudi najmanje šolske občine. Na ta način bo seveda tekmovanje katoliških svobočnih šol silno otežkočeno. Na eni strani morajo plačevati in vzdrževati državne šole, na drugi pa še svoje, iz katerih pa vrli tega izvablja država revne otroke s takimi podporami. Nova postava ima poleg tega tak paragraf, ki bo agitacijo za katoliške šole popolnoma onemogočil. Paragraf 21. šolskega zakona se namreč glasi: Kdor upliva s silo, grožnjami in drugimi sredstvi, ki povzročajo gmotno ali ugledno škodo na starišu, z namenom, da bi ue posiljali otrok v državne šole in ne dajali otrokom v roke knjig, ki so v rabi v državnih šolah, se kaznuje z zaporom od 5 do 30 dni. Kdor bo tedaj starše opozarjal na njihovo versko dolžnost in krščarsko prepiranje in jih opozarjal na žalostne posledice brezverokih državnih ljudskeh šol in njenih učiteljev, bo zaprt! Katoliške šole bodo dobile tudi nove stroge nadzornike, katerih naloga bo, paziti, da se v katoliških šolah država ne „napada“.

— **Na Nizozemskem** je državni zbor sprejel postavo, po kateri mora biti vsak delavec zavarovan za starost in onemoglost.

— **Španško.** Odkar so prišli na Španskem na krmilo svobodomiseli in liberalci, ni v tej, prej ceteči deželi več miru. Neprestani prepiri, nemiri in pobjoji, katere povzročajo liberalci in z njimi zvezani socialisti ter anarhisti, so vzeli Španski nekdanje pošteno lice. Prejšnji teden je prišlo v San Pedro d' Alcavde do krvavega boja med pristaši kralja in ljudovlade (republike). Poboje so povzročili liberalni republikanci, ker so pri volitvah v okrajnem zastop zmagali pristaši kralja. Več oseb je bilo ubitih in ranjenih. Katoliška stranka se bori na strani kralja proti liberalnim republikancem, čeravno je kralj Alfons postal zadnji čas velik prijatelj liberalcev.

— **Vstaja v Mehiki** divja naprej. Ljudje se pribajajo kot živali, vstaši palijo vasi in mesta. Bivši oblastnik države Coahil, ki je prestopil k vstašem, je bil ustreljen. Vstaši so pri Nogalesu premagali večji oddelek vladnih čet, ki se je umaknil na amerikanska tla, kjer je bil razoren. Na bojišču je obležalo 100 oseb mrtvih in 200 ranjenih.

Razne novice.**Godovi prihodnjega tedna.**

- 23. nedelja: Velika noč, Vstajenje Gospodovo.
- 24. Velikonočni pondeljek: Gabriel.
- 25. torek: Oznanenje Marje Device.
- 26. sreda: Emanuel, mučenec.
- 27. četrtek: Rupert, škof; Janez.
- 28. petek: Janez Kapistran.
- 29. sobota: Ciril, škof in mučenec.

* **Veselo Veliko noč** vsem našim naročnikom, dopisnikom in somišljenikom želi uređništvo in upravljanje „Slovenskega Gospodarja“.

* **Osebna vest.** Za ravnatelja deželnih električnih naprav je od kranjskega deželnega odbora imenovan naš štajerski rojak gospod inženir Dušan Sernek.

* **Iz sodne službe.** Za okrajnega sodnika v Mariboru je imenovan predstojnik okrajnega sodišča v Šoštanju, dr. Gustav Rostok.

* **Birmovanje** in kanonična vizitacija v lavantski škofiji se vrši letos v dekanijah: Maribor desni breg, Velika Nedelja, Stari trg in Zavrč.

* **Opozarjam!** vse posestnike, ki so podvrženi osebni dohodnini, na spis „O napovedi dohodkov davčni oblasti“ v današnjih „Gospodarskih Novicah“.

* **Slov. Straža** je založila 10 vrst krasnih velikonočnih razglednic. Le žal, da so te razglednice izšle zopet le malo časa pred Veliko nočjo.

* **1050 letnica** prihoda sv. Cirila in Metoda je letos. Katoliški Čehi se prično pripravljajo na to slovesnost. Na Velehradu se bo vršila glavna slavnost od 5.—22. julija t. l.

* **Mladeničem-nabornikom!** Nek Orel piše: Znano je, kako se po nekod mladeniči ob času, ko je nabor, neodstojno obnašajo. Vidijo se vsakovrstne ne-rodnosti: kletev, nesramno govorjenje, vpitje, pijanje, pretepi in drugo. In to med Slovenci, ki se vendar štejemo med izobražene! A to ni lepo! Zato pa morate fantje, posebno Orli, skrbeti, da bodo le-tošnji nabori častni za vas, častni za celo orlovsko organizacijo. Ravno pri naborih vlaža toliko nespametnih navad in se prigodi toliko grdih lahkomisnosti, da se nam zdi svarilna beseda na mestu. Zato pa, Orli, pokažite ta dan, ko mislijo drugi, da morajo noret, popivati in razsajati, da ste zreli in trezni fantje, pokažite, da ste Orli, visoko leteči, ki se nikdar ne ponizate v blato. Bodite veseli, zapoje lepo slovensko naročno popevko, zberite se fantje enega odseka ali okrožja skupaj, ne držite se pa z mladeniči, ki nočejo opustiti surove razvade, ki je v nečast slovenskim fantom. Naša organizacija mora vse take surove razvade odpraviti. Pokažite, da niste samo čvrstega telesa, temveč tudi krepke volje, in zmagajte ta dan sami sebe. Treznost, poštenost, to je čast in ponos slovenskega mladeniča!

* **25letnica znamenitega ustanovitelja Rajhajznovih posojilnic.** Dne 11. marca je preteklo 25 let, od kar je umrl v Nemčiji Friderik Viljem Raiffeisen, oče naših ljudskih posojilnic in gospodarskih kmečkih združ. V Avstriji je bilo leta 1912 nič manj kakor 7991 denarnih združug njegovega načina. Raiffeisen je bil veren mož, poln krščanskega duha. Vedno je povedoval v zadružništvu krščansko delo ljubezni in pa npravno povzdrogo ljudevstva. S katoliškimi politiki in narodnimi gospodarji je bil vedno v stiku, živel z njimi v najboljšem prijateljstvu in je bil silno vesel, da se je ravno katoliško ljudstvo oklenilo tako hitro njegovih načel v zadružništvu. Danes se spominja tega moža gotovo vse kmečko ljudstvo z največjo hvaležnostjo.

* **Velikonočno propoved** je naredil izvrstno u-rejeval delavski list „Naša Moč“ sedanjemu kapitalističnemu gospodarstvu na podlagi svetopisemskih besed: Vi živite na zemlji veselo (v izobilju), se šoprite ter pitate vaša srca kot za klavni dan. Edini delavec, ki je najbolj izpostavljen nemilosti kapitalizmu, se je v svoji organizaciji opogumil za boj proti nezno-snim krivicam tlačiteljev. Posebno pa je poklicano krščansko delavstvo v boju proti krivicam in za pravice. In to posebno sedaj, ko opravljata socialna demokracija novodobnemu (modernemu) kapitalizmu hlapčevska dela. Krščanske delavške organizacije so poklicane varovati delavške pravice in se boriti proti vsem krivicam. Krščanstvo samo je pravičnost, ki mora sovražiti vsako krvico in se ji z vsemi silami protiviti. Zato morejo biti le krščanske delavške organizacije v resnicu sposobne za boj proti krivicam. Gotovo je, da je izobrazba za delavški stan v boju nujno potrebna. Vsled tega pa skuša ravno krščansko-socialna delavška organizacija svoje člane duševno kolikor mogoče dvigniti, da morejo soditi in presočati lastne stanovske zaideve in se tako pripravljajo za boj do čase. V tem oziru ima posebno hvaležno nalogu naša Jugoslavenska strokovna zveza, katere naj bi se vse slovensko krščansko delavstvo čim preje tesno oklenilo.

* **Slovenci v Nemčiji.** Iz Gladbecka na Westfalskem pišejo: „Tudi v Nemčiji imamo duhovnike, ki so se naučili slovenski, da morejo slovenski spovedovati, pridigati itd. Zdaj sta 2 tedna, kar smo dobili tudi tukaj takega gospoda. Veselimo se, da imamo sedaj v Gladbecku svojega gospoda. In zdaj je bilo prvikrat, da smo imeli pri 40urni molitvi posebno slovensko uro. Od vseh strani so prišli Slovenci moliti in obiskat izpostavljenega Boga v najsvetjejšem Zakramenu. Ura je bila tako lepa. Novi slovenski gospod so na prižnici molili rožni venec in potem smo bili litani. To je kaj posebnega za Nemce, peti litani; zato je prišlo veliko Nemcev poslušati. In soglasno smo pozneje slišali: lepo je bilo, bilo je krasno. In učiteljica je rekla: Slovenci pojejo še lepše brez orgel kakor Nemci z orglami. Tako skrbimo tudi v tujini, da varujemo svoj materni jezik in ljubezen do svoje lepe domovine. Tudi v tujih deželi smo in ostamo pravi Slovenci.“

Katoliški nemški kmetje na Srednjem in Zg. Štajerskem, ki so združeni v „Katoliško-konservativnem kmečkem društvu“, zborujojo letos o Binkoštih v Gradcu. Dne 25. marca pa zboruje kmečka hranilnica istega društva, katere je imela lansklo leto nad 20 milijonov kron prometa.

* **Kakšni ljudje hujskajo zoper vero?** Urednik najstrupenejšega nemškega lista za očitniško gibanje „Aussig-Karbitzer Volkszeitung“, Emil Oskar Simon, je bil dne 1. marca neprijetno presenečen. Soc. demokraški list „Volksrecht“ v Ustju na Českem mu je namreč očital, da je bil Simon na poroti v Reggiu obsojen radi cerkvenega ropa v 3letni zapor in v eno-

letni zapor, ker je vdrl iz ječe. Simon je bil seveda prisiljen, da je odložil uređništvo.

* Slovenska knečka zveza zboruje dne 30. marca v Mariboru ob 10. uri dopoldne v Flößergasse 4.

* Umivanje nog v mariborski stolnici. Prevzvani gosp. knezoškof so letos na veliki četrtek izvršili pomemljivi obređ umevanja nog na 12 starčkih, katerih imena so: Matija Eiletz (80 let star), Franc Bračko (79), Štefan Merkun (78), Jurij Veranič (78), Leopold Höningmann (78), Ignacij Huter (78), Janez Kramberger (77), Janez Zedlner (75), Janez Kolar (74), Štefan Vabič (74), Anton Prikl (72) in Matija Mareič (72). Skupna starost dvanaestorice znaša 915 let.

* Poljaki o Slovencih. Ugleđni poljski list „Kronika Rodzina“ (Rodbinska kronika) je pisal te dni zelo mnogo o Slovencih, pred vsem o jedru in stebru slovenskega naroda: naši katoliški izobraževalni, gospodarski in politični organizaciji. Omenja dr. Krečka, dr. Susteršiča in piše med drugim tudi to-le: „Učiti se je nam (Poljakom) od Slovencev, učiti se je njihove organizatorične sile, njihove vstrajnosti, njihove prosvete in ravno tako njihove ljubezni do vere in katoliške cerkve.“ Za nas Slovence, posebno za našo katoliško organizacijo, kako laskave besede, in v nas samih leži, v našem delu, da bodo tudi resnične.

* Piruhe -- Slovenski Straži! Najbolj potrebno društvo, ki dobiva vsak teden od obmernih Slovencev nove naloge in jih izvršuje z velikimi žrtvami, je Slovenska Straža. Ob mejaču čuješ o njenem smotrenem, mirnem in uspešnem delu samo livalo. Zato naj se vsak izmed nas sedaj, ko bo delil piruhe svojim dragim, spomni tudi „Slovenske Straže“ ter naj ji pošlje za piruhe darove. Tudi v družbah pozivajte prijatelje, naj zlože za piruhe Slovenske Straže. Veliki cilji se dosežejo samo z velikimi žrtvami, zato budi naša požrtvovalnost za Slovensko Stražo velika. Naj bi vsak izmed nas poslal lepe piruhe Slovenski Straži!

* Pametni Nemci. Nemški list „Frankfurter Zeitung“ poroča, da so prebivalci vasi Nussloch na Nemškem ob zadnjem polni lunu dne 21. februarja bili grozno preplašeni. Izza gozda bližnjega liriba so zapazili velik ognjeni svit. Prepričani so bili, da je začel goreti velik borov gozd. Takoj je nastal v vasi hrup, župan je dal trobiti alarm in požarniki so oddirjali z brizgalnicami proti nevarnemu kraju. Presenečeni so nazadnje opazili skrbni vaščani, da sploh ni nobenega požara, ampak da je — polna luna pogrožljivo gledala izza temnega gozda.

* Skoro nemogoče. V Velikem Vardinu na Ogrskem je posestnik Jožef Molnar dolgoval nekemu židu 48 K. Posestvo je bilo vredno 10.000 K. Posestvo sta zdražila 2 advokata za — 48 K. To je mogoče le samo na Ogrskem.

* Lakota v Galiciji. Med ljudstvom na deželi vladala v Galiciji veliko pomanjkanje. Lansko leto so bili poljski pridelki v Galiciji vsled dolgotrajnega deževja skrajno pičli; dohodkov je imel gališki kmet silno malo. Vlada je dala podporo za one, ki jih lakota najbolj stiska. Začnji čas pa se je pojavilo pomanjkanje tudi v mestih. Ker je radi balkanske vojske precej zaostal trgovinski promet, so ustavili tovarnarji mnogo tovar in obrti; zato je naenkrat na tisoče delavcev brez kruha in izročenih največji bedi. Posebno so prizadeti stavbeni delaveci: zidarji, tesari in mizarji ter strežniki. V Lvovu, Kračkovu, Stanislavu in drugih večjih mestih je revščina med delavskimi sloji posebno huda. Cele trume ljudi, ki so brez dela in jela, hodijo po mestnih ulicah. Občinski zastopi delijo med gladajoče opoldne kruh in krompir.

* Nov način operacije slepiča. Mnogoljudi zboleli v zadnjem času za vnejem slepiča. Operacija slepiča sicer ni težavná, ako se bolnik posluži pravočasno spretne zdravniške pomoči. A drugače je pri starejših slučajih ali pa, če je slepič zaraščen z drugimi črevesi. Najboljši zdravnik sveta so se v tem oziru že posvetovali in priobčevali v listih spise o operaciji slepiča. A do dobrega, primernega načina operacije ta zdravniška posvetovanja niso privreda. Sedaj se je oglašil tudi slovenski zdravnik dr. Derganc, vodja ljubljanske deželne bolnišnice, in objavlja v nekem odličnem nemškem zdravniškem listu stavke, kako se lahko izvrši operacija slepiča tudi v slučaju, če je isti zaraščen med druga čревa. Način, kako dr. Derganc izvršuje operacijo slepiča, je zelo priprost ter omogoča in olajša operacijo tudi v najnevarnejših slučajih. Način operacije obstoji na kratko v tem, da se na koncu ali v vzvožju slepiča prereže tista tenka kožica, ki pokriva zunanjou površino vsega drobovja. Potem se pa potegne slepič iz zarastlin kakor prst iz rokavice.

* Osebna dohodnina. Da se prepreči začoljenjem in revnejšim posestnikom nepotrebnega plačevanje osebno-dohodninskoga davka, priporočamo sledeče: 1. Vpošljite na okrajno glavarstvo do 31. marca pravilno izpolnjeno priznalnico; če sami ne znate izpolnit tiskovino, prosite za to kakega župana ali drugega izobraženega moža. 2. Pri sestavljanju priznalnice se ozirajte na nasvete, ki vam jili je dal g. poslanec Pišek v lanski 51. in 52. ter letosnji 1. številki „Slov. Gospodarja“. 3. Vsekako je tuši priporočljivo, da si zapisujete redno vse dohoške in posebno izdatke, da jih lahko v priznalnici ali pa v slučaju priziva uporabite.

* Tržno poročilo. Ker so tovarnarji usnja in podplatov močno (za 10—15%) povišali cene svojim izdelkom, so tudi čevljariji po raznih mestih sklepili zvišati cene čevljem in drugim čevljarskim izdelkom. V Mariboru je čevljarska začruga določila 10% višje cene za čevlje. — Padanje cen žitu je vedno močnejše. Ta teden je izgubila pšenica 10—20 vin., rž 30 vin.,

ječmen 5 vin., koruza 10 vin. in oves 20 vin. pri 100 kilogramih. — Čim bolj se bližamo spomladni, tem bolj tudi pada cena živini. Na začnjem mariborskem sejmu je znašal padec profi sejmu pred 14 dnevi pri goveji živini povprečno 10—16 K pri 100 kg žive teže. — Za jabolka se plačuje v trgovini v velikem po 22 do 30 vin. 1 kg., v malem pa po 30—40 vin. — Seno in slama postajata dan za dnevom dražja, ker se je batiti, da bo leto 1913 radi pomanjkljive zimske vlage suho leto.

* Naš podlistek. S 1. aprilom bo začel „Slov. Gospodar“ prinašati lepo povest z domačij, liribov izpod peresa dobro znanega remšniškega Januša. Za isto pa pride na vrsto balkanska povest: „Carska krona in sušenjska veriga“. Kdor hoče, da dobi povest celo v roke, naj se že sedaj parodi na naš list.

* Vržba na povestja za naše „Orle“ in požarne brambe vsebuje knjižica „Slovensko nemški razgovori“, ki je izšla ravn kar v zalogi Katoliške Buvarne v Ljubljani in stace K 120. Iz te knjižice se bo vsak načelnik najprej naučil, kako se glose pravilna slovenska povelja v primeri z nemškimi. Oba dela „Nemščina brez učitev“ (Prvi del slovica, drugi del razgovori) veljata skupaj vezana v celo platno samo K 280.

Mariborski okraj.

m Maribor. Nedeljsko zborovanje naših okoliških viničarjev je dobro uspelo. Govorila sta V. Zajc iz Skal in Fr. Žebot. Navzoči so z veseljem pristopili k skupini Jugoslovenske strokovne zveze; posebno jih je za to v navdušeni besedi navduševal viničar Andrej Repina. Prihodnji shod bo v Lajteršpergu. Čas zborovanja se še določi.

m Maribor. V soboto, dne 15. t. m. zjutraj je umrl po dolgi mučni bolezni gospod Bogomir Poseb, ključavničar južne železnice, v 27. letu svoje starosti. Pogreb je bil dne 17. t. m. pop. Ranjki je bil zaveden Slovenec, sin poštnega služega gospoda Ivana Poseba. Počivaj v miru!

m Maribor. (Smrtna kosa.) Dne 16. t. m. je preminul gospod Engelbert Zoratti, oče tukajšnjega pozlatara gospoda Zorattija, v 75. letu svoje starosti.

m Ceršak. Ustanovili smo si dne 9. t. m. tukaj skupino Jugoslovenske strokovne zveze. Pristopilo je že čez 30 članov. O pomenu te organizacije sta govorila V. Zajc in Fr. Žebot. Shodu je predsedoval Fr. Ferk. Sklenilo se je, da se vrši uradni dan nove skupine v vrli Hamerjevi hiši vsako drugo nedeljo v mesecu od 2.—3. ure poj. oldne.

m Marija Snežna. Z vellkim začimanjem bremo, kako drugod mladina napreduje. Pri nas pa žalibog še vse spi. Tudi naše Bralno društvo spi dolgotrajno zimsko spanje. Škoda, da imamo toliko praznih prostorov, kjer bi se lahko nastapilo Bralno društvo. Dne 6. januarja smo mislili društvo zopet oživeti. Pa kaj, ko se naše ljudstvo tako malo zapima za take potrebne reči. Zatorej možje in fantje, skrajni čas je, da se zdramimo iz spanja, da bodemo enkrat s ponosom lahko rekli: Mi gremo naprej. Posebno pa mi mlađi.

m Velika pri Cmureku. Na našo občino, koje odbor sestoji iz samih Slovencev, se ponuja iz Briksena sem neki „Alpenländer-Bote“, časnik, ki izhaja vsakih 14 dñi, pa je za svojo vsebino dosti drag, namreč 3 K. List, ki sovraži Jugoslovane in hujška na vojsko, ki pa zaradi svojih novic nima nobene vrednosti za naš kraj, bo naše županstvo gotovo vrnilo. Možje-kmetje, oprimate se svojega krščanskega stavškega časnika, ki je „Slovenski Gospodar“. Kdor ga nima, naj si ga izposodi, pa bo kmalu spoznal, da je našel pravega prijatelja in svetovalca!

m Selce pri Sv. Rupertu v Slov. gor. Dne 13. marca je ob 10. uri dopoldne izbruhnil požar in upepelil posestnikoma Bauman hlev, posestnici Žvajkar pa hišo s hlevom. Pri reševanju so se močno ponesečile 3 osebe. Dve so takoj odpeljali v bolnišnico. Gospodinja Žvajkar je bila zelo poškodovana od plamenov in je malo upanja, da bi okrevala.

m Sv. Bolfenk v Slov. gor. Gospodarsko predavanje, ki ga je priredila kmečka podružnica pri Sv. Antonu sporazumno z našim Bralnim društvom, se je prav dobro obneslo. Udeležencev je bilo okoli 100. — Predaval je potovalni učitelj g. Piršinger zelo poljudno o sadjereji in deloma o vinoreji. Le še večkrat kaj takega!

m Sv. Martin pod Vurbergom. Brdka izguba je zadela starš ob smrti svojega sina, kakor tudi mladeničko Marijino družbo ob izgubi najboljšega in najvzglednejšega tovariša Franca Dyoršaka. Umrli je po krafkem bolehanju dne 12. marca se preselil v boljšo domovino. Star je bil 25 let. Rajni je bil tihega in ponižnega značaja, da ga je vsak ljubil. Pogreb se je vršil dne 14. t. m. katerega se je udeležilo veliko ljudstva. Takega pogreba že dolgo ni bilo v Šentmartinski župniji. Nosili so ga mladeniči Marijine družbe. Sprečaj sta nosila 2 mladeniča zastavo Marijine družbe. — Kdor otrok je zvest Marije, smrti naj se ne boji, luč nebeska mu zasije, ko ugaspne oči.

m Sv. Lovrenc nad Mariborom. Umrla je v petek, dne 14. t. m., Elizabeta Paulič, mati vrlega rodoljuba gospoda Jakoba Pauliča, po domače Sadonika. Pogreb se je vršil v nedeljo, dne 16. t. m., ob udeležbi velikanskega štivila ljudstva in ob asistenci šestih gospodov duhovnikov. Ranjka je bila blaga žena, mati revežev in velika dobrotnica cerkve. N. v. m. p.!

m Kumem. Težak udarec je zadel našo občino. V tork dne 11. t. m. je umrl naš župan gospod Peter Korman, po domače Cebe, v najboljših letih. Bil je

strogo naroden in globokoveren mož ter je njegova smrt za naše občino, za naše narodne vrste velika izguba. Zapušča žalujočo vdovo in več nepreskrbljenih otrok. Kako ga je vse ljubilo, cenilo in spoštovalo, je pokazal njegov nad vse sijajni pogreb, ki se je vršil v četrtek, dne 13. t. m. Blagi mož, skrbni oče, počivaj v miru!

m Dravska dolina. Pri Falu, 850 m nad sedanjim brodom, bo napravila tvrdka Buss, ki bo građila pri Falu električno tovarno, novi most čez Dravo. Most bo služil samo za osebni promet in za položitev cevi za električno silo.

m Fram. Letos je tukaj nenavašno veliko bolnikov in mrljev. Kot 17. mrljeva smo pokopali Rožko Cvetko, učenčko V. razredjal. — Sledovi strahovite lanske toče se poznajo posebno na vinski trti. Mnogo je suhe, nekatere so pa brez očes. Kopati so že začeli. — Zaprt je trgovina Högenwart, zaprt je tudi trgovec sam. Kako bo končan konkurs, bomo še poročali, ker bo gotovo zanimivo.

m Laporje. V nedeljo, dne 16. t. m. je umrl posestnik g. Franc Ašič, oče notarskega kandidata g. Ašiča, in stric č. g. Ašiča, kaplana na Ponikvi. Počrebi je bil v torek. N. v. m. p.!

m Kamnica. Dne 25. marca popoldne po večernicah se vrši v Maršekovi gostilni veselca naše Mladeničke zveze. Vspored: Igra „Rudeči nosovi“, petje moškega zverja in predavanje. Prđite!

m Št. Lovrenc nad Mariborom. Bralno društvo priredi dne 25. marca t. j. na prazniki Marijinega Oznanja popoldne ob 8. uri v hiši g. Jozefa Maček na Sobru št. 8 gledališko pred tavo igre „Marijin otrok“. Med odmori je načnički pesnički pevski zbor. Pridite v prav obilnem štetilu!

m Št. Lovrenc nad Mariborom. Mariborski „Orel“ vabi na gledališko predstavo, katero priredi na Belo nedeljo, dne 30. marca 1913 v gledaliških prostorih gospoda J. K. dra v Št. Lovrencu nad Mariborom. Igrala se bo „Naša kri“ znana ljudska igra iz francoskih časov v štirih dejanjih. Spisal F. S. Finžgar. Začetek igre tako je v večernicah. Vstopina: Sedež I. in druge vrste 1 K, ostali 80 v., stojische 40 vin. Slovenci iz Št. Lovrenca in okolice, pridite mnogočtevilo! NB. Ker je čisti džibiček namenjen za nabavo telovadnega orodja, se preplačila hvaležno sprej-mo.

Ptujski okraj.

p Ptuj. Na Belo nedeljo se bo v minoritski cerkvi pri drugi dopoldanski službi božji slovesno blagoslovila Marijina zastava za mladeniče. Cerkveni govor ima dr. Hohnjec.

p Ptuj. V sredo, dne 12. marca, se je vračal F. Murko, posestnik od Sv. Urbana, iz Ptujja domov. Nekatere fantje, ki so bili pri naboru, so hoteli priseseti. Fraje Ciglar, doma od Sv. Urbana, je pri plezanju na voz prisel preblizu konja, ki ga je udaril s kopito takoj nesrečno, da mu je zdrobil lobanje. Ceravno ga je Murko takoj odpeljal v ptujsko bolnišnico, je vendar drugi dan umrl, ne da bo se še kaj zavadel. — V Ptiju in okolici velja več gostiln in trgovin za slovenske, a če povprašaš po „Slovenskem Gospodaru“, ga skoro nikjer ne dobiš. Somišljeniki, uvedite v prostore, kamor nosite vaš denar, tudi vaše glasilo. Če se lahko šopiri po gostilnai kranjska „Sloga“ in liberalni „Narodni List“, zakaj ne bi „Slovenski Gospodar“ dobil svoj prostorček.

p Št. Vid pri Ptiju. Gospod Avgust Maroh nam sporoča, da se je vrinila v zadnji naš dopis od Št. Vida neljuba pomota. Gospod Šošterič ni prepovedal vode svojemu sosedu in tudi o „Štajercu“ ni bilo govora. Skregala sta se le sosed Maroh in sin Šošterič, a ne v opisanem smislu. Toliko resnici na ljubo.

p Sv. Urban nad Ptujem. V občini Vinterovec so bile dne 22. februarja občinske volitve, katere so se vršile složno v prid celi občini. Izvoljeni možje so sami kmečki korenjaki. Volitev župana dne 2. marca je bila častna. Izvoljen je že sedmokrat dosedanji župan g. Fr. Belec, čeprav je pisal lansko leto ptujski „Štajerc“ o nekem „pometjanju“ občinskega odbora. Med tem časom je tisti pam dobro znani dopisnik, še tisto trohico svoje pamet izgubil, ki jo je imel.

p Oslušovci. Z ozirom na napade v „Narodnem Listu“ na našo Mladeničko zvezo, si dovoljujem napraviti to-le opazko: Dotični dopisnik naj ne predbacia našim fantom žganja (ki ga nobeden ne vživa), katerega se je pred kratkim časom sam nasrkal in pri tem uganjal reči, o katerih se je pred kratkim načagal na naših fantih v „Narodnem Listu“.

p Ormož. Pretekli četrtek smo imeli zborovanje sirotinskega zavoda za ormožski okraj. Kajpača sta imela glavno besedo središki Joža Sinko in drag prijatelj naših kmetov, dr. Sernek. Zajahala sta, kakor tako rad, zopet „narodnega“ konja in nas pavduševala, da uredujemo le slovenski. Nam večno dragi, da, vedeni državi, dr. Sernek nam je celo naročil, da mi, ki imamo kaj veljave pri č. gg. duhovnikih — on je nima, je reknel, si je pač sam krv — vplivamo na č. gg., da tudi slovenski uredujemo. Gospod doktor,

so to taki naprednjaki, da jim gre ta priprava tako gladko izpod rok. Volice že imajo, skrite v Lačavesi v nekem kupu koruznice, ki še stoji na njivi. Ko jih Stampar popolnoma ojunači, dobijo še druge potrebe reči. Kruh bo dal tem volilcem zasavski Franček, šnops pa bolzenški šnopsarji, zraven pa bodo še prizovali tiste žemlje, ki so jim lansko leto pri voliti preostale, če že niso splesnile. Na volišče bodo sli vvi peš, med njimi bodo stopali kot navduševalci do začnjega lipa že znani središki gg. liberalci, pardon, bimbeki.

p Zetale. Našemu trgovcu in poštarju Berlisgu sta Marijina družba in „Bogoljub“ trn v peti. Pravi, da to oboje spravlja ljudi v klostre, kjer ljudje samo lenarijo, njemu pa primanjkuje delavcev. Berlisg, budi lepo taho! Dotična dekleta so že pred ustanovit. vijo Marijine družbe nameravala iti k usmiljenim sestram; najbrž nas bo šlo še več, pa sedaj z ozirom na domače razmere še ne moremo. Kdo ve, Berlisg, znabiti boš še ravno ti potreboval postrežbe sedaj takoj zasramovanih usmiljenih sester. Me dekleta žetalne Marijine družbe pa sedaj vemo, kje nas zasramujejo. — Žetalska mlačenka.

p Sv. Barbara v Haložah. Naše slov. kat. izobraževalno društvo priredi dne 30. marca to je na belo nedeljo pri g. Reicher igro, tomboho in petje. Natančnejši vspored se še objavi. Odbor že sedaj uljudno vabi domače in sosedje iz Leskoveca in Zavrča.

Ljutomerški okraj.

1 Ljutomer. Edina slovenska trgovina z železnino, A. Huber, ki že obstoji 80 let, in je na lepem ter prometnem prostoru na glavnem trgu, je na prodaj. Trgovina gre dobro in lahko tekmuje z židovom, ker je ljudstvo baš tu zelo krščansko-narodno. Slovenski trgovci, ki imajo veselje do take trgovine, se posebno opozarjajo, da ne pride ista v nemškatarske roke. — Okoličan.

1 Ljutomer. Za Mursko polje se je vršil nabor remontnih konj dne 5. in 6. marca. V Ljutomeru in Bučecovih se je predstavilo naborni komisiji kakih 120 konj. Komisija se je izrazila kako povabilno o konjih in je obžalovala, da ni imela dovoljenja kupiti več kot 5 glav; cene so bile do 1250 K za konja. Pač pa upa naborna komisija kupiti v našem okraju na jesen več konj. Konjereja je v našem okraju zelo razvita in bi jo vrlada lahko podpirala z večjimi nakupi remontnih konj.

1 Orehocevi. Z ozirom na naš dopis v 9. številki t. I. „Pogovor sošedov“, nam sporoča Puštarjeva žena Frančiška Puhar, da ni res, da bi bil Puhar pristaš našega „dedeca“ in ptujskega „Štajerca“. Puštarjeva hiša je po očetu Rožmanu naročena na „Slovenskega Gospodarja“. Tudi ne odgovarja resnici, da bi bil Puhar ogoljufal več oseb za 6000 K ter s tem denarjem pobrival v Ameriko, temveč Puhar si je za svoje potovanje izposodil 2437 K 72 vin., kateri dolg je že deloma poplačan.

1 Sv. Križ na Murskem polju. Bralno društvo priredi 25. sušca v Slomekovi dvorani veselico s petjem, tamburjem in gledališču igro „Naša kri“. Ker nastopajo novi tamburaši in to v lepem številu (20) je pričakovati velike udeležbe, pa tudi ze igra sama je velikega pomena. Čisti dobiček je namenjen za novi oder. Po predstavi prosta zabača pri g. Vek. Muhič v Križevih. Začetek ob 3. uri popoldne. K najoblinjši udeležbi vabi uljudno odbor.

1 Maša Nešelja. Kmetijska podružnica vladno vabi kmetov in živinorjevskem predavanju, ki se vrši dne 30. t. m. (na Belo nedeljo) po rani službi božji v Šoli. Govoril bo c. in. kr. okrajski živinodržnik g. Pirnat iz Slov. Gradca.

Slovenjgraški okraj.

s Golavabuka pri Slovenjem Gračcu. Čujte in strmite, hočem vam namerě povediti, s kako predzrno vsiljivostjo ponujajo „Štajerca“ slovenjgraški nemčurji. Pretekli teden sem prišel v mesto po opravkih. Stopil sem tudi po nekaj stvari h knjigovezu Bastiančiu. V trgovini je ležal kup „slovenskih cajteng“, namreč „Štajerca“, katerega je vsiljivo ponujal ljudem, naj je bil hlapac ali pa pastir. „Boš ja vzel slovenske cajtence, saj stanejo le 3 krajarje.“ Ponujal ga je tudi meni, a rekel sem mu, da če mi ga da zastonj, pa ga ne vzamem. Pa le ni nehal vsiljevati: „E, le kupite, saj 3 krajarje ja še premorete.“ To je pa vendar že skrajno predzrna vsiljivost. Nemčurski list ponujajo za slovenske cajtence tako vsiljivo kakor žid svoje blago. Ali misljio, da smo Slovenci tako neuma, da bi ne vedeli, kakšne so slovenske „cajtence“. Blago, ki se s tako vsiljivostjo ponuja, ni bilo in' ne bo kaj prida. — Nevesekdo.

s Podgorje. Dne 28. februarja se je vršil pogreb blagega rajnika Janeza Kašnik. Pokojnik je bil cerkveni ključar in dobrtnik cerkve sv. Duha 30 let. Pod njegovim vođstvom se je cerkev sv. Duha zelo oplešala. Pripravil je 2 zvona, tla v cerkev, prenovil orgle in oltarje ter dal napraviti tudi novo streho. Bil je star 66 let. Udeležil se je tudi večih bitk na Laskem. Zapušča vlogo in dvoje malih otrok. Pevci so mu zapeli na pokopališču v slovo. Bog daj rajnemu večni mir in pokoj!

s Šoštanj. Jubilejna kmetijska podružnica za Šoštanjski okraj je imela v nedeljo, dne 9. marca, svoj občni zbor. Letno poročilo je podal podružnični tajnik g. provizor Krošelj. Delegatom za 90 občni zbor centralne v Gradišču sta bila izvoljena gg. župnik Cizej iz Smartna pri Saleku in g. dr. Fran Mayer v Šoštanju. Ker je g. provizor Krošelj s stanovskimi posli preobložen, je prevzel tajniške posle g. Martin Stebelovnik iz Smartna na Paki, kateri bo udom podružnico na razpolago vsako nedeljo popoldan v cerkveni hiši.

s Zavodnje. Pri nas se je po posredovanju dež. živinorejskega nadzornika M. Jelovšeka ustavnila račuda za rejo bikov. Začruga ima svoj sedež v Za-

vođnjem in obsegata vso občino Topolšica ter ima naman, povzdigniti govedorejo s tem, da bi se v zadostnem številu skupno nakupovali in redili plemenški biki marijadovske pasme. Predstojništvo zadruge obstoji iz 6 udov in 3 namestnikov. Izvoljeni so gg.: Žlebnik Franc kot načelnik, Potočnik Matevž kot namestnik, župnik Rožman Janez kot tajnik in blagajnik, kot udje pa: Jelen Franc, Medved Janez, Napotnik Jernej, Kugonič Anton, Vrhovnik Janez in Knez Andrej pa kot namestniki. Razsodnija obstoji iz 3 udov in 2 namestnikov. Izvoljeni so: pot udje Ježovnik Janez, Koželnik Valentin, Poznič Matevž, kot namestnika pa Brglez Andrej in Stropnik Valentij. Dosedaj je pristopilo 38 udov.

s Ribnica na Pohorju. Neka gotova oseba se zadnji čas mnogo trudi, dobiti med našim ljudstvom čim največ odjemalcev za neko knjižurico, v kateri razlagajo znamenitosti celjski liberalni advokatje postave, ki določajo meje, do katerih smejo duhovniki svoje duhovniške obrede zaračuniti. Mi bi temu vrlemu agitatorju svetovali, naj pozvete, če se ne nahaja kje v kakki postavi kaj, kar bi liberalnim advokatom služilo kot merilo pri računih, ki jih pošiljajo svojim strankam (klijentom). Naši ljudje se račujo s pomočjo advokatov, navadno liberalnih, le-ti pa imajo globoke žepne, tako, da mnogo več bankovcev izgine v liberalno-advokatske predale kakor pa v roke naše duhovščine. Za danes pika.

s Remšnik. Na velikonočni torku dne 25. t. m. bo uprizorilo naše bralno društvo dve igri „Kmet in futegraf“ in „Jeza nad petelinom in kriš“. Nastopila bodo prvi na odru dekleta. Navdušiti pa pride našo mladino vč. g. dr. Hohajec. Pri predstavi, ki se bo vršila ob 3. uri popoldne v prostorju krčm „Grögl“ bodo igrala domača obmejna godba. Obmejne, pa tudi druge hraste Slovence vabimo na naš hrib občini udeležbi.

s Sv. Martin pri Velenju. Na Velikonočni pondeljek po prvem sv. opravili bo shod J. S. Z. v Društvenem Domu. Delave, posestniki, rokodelci, posli, žene in dekleta, vsi na shod! Govori Vekoslav Zajc.

Konjiški okraj.

k Zreče. K mesečnemu sestanku Mlađeniške zveze dne 16. t. m. so z gorovi nastopili: Kubot Al., Hren Ignac in Sadek Anton. Mlađeniči, le z veseljem in krepko naprej po začrtani poti!

k Dobriška ves. Na cvetni petek je bil pokopan 37letni mlađenič Anton Juhart, posestniški sin iz naše vasi. V rudokopu v Trbovljah si je izpodkopal svoje združje in jetika mu je po dolgem ter hudef bolehanju pretrgala nit življenja. N. v. m. p.!

k Pobrež. O znanem pretepaču Alojzu Lubej, o katerem se je že nekaj bralo, izvemo sedaj, da je dobil 2½ let strogega zapora. Kako je prišel tako daleč? Gostilna je bila njegova cerkev, nož pa njegov rožni venec; „Auf biks“ je bila njegova bojna pesem, pero za klobukom njegovo bandero; premirje za pretep božde „kajha“, debela kaša za več let pa njegovo združilo. Fantje, pamet ob pravem času!

k Zreče. Podružnica „Slov. Straže“ ima na velikonočni torku, t. j. 25. t. m. po večernicah občini zbor. Možje in žene, mlađeniči in mlačenke, pridite! Na vsporedu je petje, volitev odbora, deklamacije, gorov, žaloigr, (uprizorijo mlađeniči). Prostovolna vstopnina se bo pobirala za „Slov. Straže“.

Celjski okraj.

c Celje. Dužne vaje za organiste bodo letos pri sv. Jožefu načel Celjem od 31. sušca do 4. aprila. Začeno se v ponedeljek po Beli nedelji popoldne ob 6. uri in trajajo do petka zjutraj. Vodil jih bo g. misijonar dr. Anton Zdešar. Stanovanje in hrana v romarski hiši stane 1 K 20. vpi. na dan za osebo. Kdor hoče imeti boljše prenočišče, plača 1 K več na dan. Dužne vaje za organiste do sedaj še ni bilo. Zato je upati, da se zbere veliko vrlih organistov v lepi cerkvi sv. Jožefa, katera stoji 20 minut od Celja, na prijaznem, mirnem, s smrekovim gozdom obraščenem hribčku.

c Celje. V četrtek, dne 13. marca, je umrla po kratki bolezni gospa Terezija dr. Sernečeva, sopraga dr. Josip Serneca, odvetnika v Celju. Pokojnica je bila hčerka nekdanjega prvoroditelja celjskih Slovencev, dr. Štefana Kočevarja. Bila je tiha in blaga gospa. Pogreb se je vršil ob obilni udeležbi v soboto, dne 15. marca. N. v. m. p.! Izvedeli smo, da hoče vladati imenovati komisarja dr. Fašinga, ki je ljud nemški nacionalec, za voditelja našega okrajnega zastopa. Prejšnji vojč dr. Bresčnar je bil miren in nepristranski mož, dr. Fašing pa se je že na svojem prejšnjem mestu v Ljutomeru kazal kot odločnega nasprotnika Slovencev. Če se bo vladna namera, da bo dr. Fašing gospodaril v našem okrajnem zastopu, obistinala, si to lahko zapiše liberalci kot svojo zaslugo, ker začnji čas, kjer le morejo, klečeplazio za Nemci, slovenske poslanke pa, ki bi radi dobili slovenskemu imenu več veljavne na Štajerskem, obrekujejo po časopisih in jim mečejo polena pod noge. (Opomba uredništva: Dr. Fašing je že res imenovan komisarjem okrajnega zastopa.)

c Celje. Jugoslovanska strokovna zveza si polagoma, pa zanesljivo pridobiava tal v celjski okolici. V nedeljo, dne 16. t. m., je bil shod v Čretu pri Janezu. Kdor razume, kaj je in kaj hoče to društvo, je gotovo njegov prijatelj.

c Celje. Izobraževalno društvo je imelo dne 23. svečano t. l. svoj 6. občni zbor, katerega se je udeležilo posebno veliko mladine. V društvu vladala živahnoglavje. Leta 1912 je bilo 10 odborovih sej, priredilo se je 13 iger, med temi: „Divji lovec“, „Krivoprisežnik“, „Revček Andrejček“, „Naša kri“, „Mat sv. veselja“, „Mlinar in njegova hči“. Izposodilo se je 2806 knjig. Društvo ima svoj tamburaški zbor, sestavljen iz 17 članov, ki ima vsak tehen vajo, in pa telo-

važni edsek Orel. Dohodkov je bilo 166784 K, stroškov pa 164657 K. Le tako naprej!

c Celjska okolica. V Košnici pri Celju so se na Cvetno nedeljo fantje stepli in so enega hudo z noži obklali. Kriv je alkohol. V Košnici se preveč piše in veseljači. Fante iz Košnice, Lisc in Polul, pogrešamo v naših društvih. Večina se ne briga za izobrazbo in zato se goždijo neredi.

c St. Jur. ob juž. žel. Dne 14. in 15. t. m. se je vršila na graščinskem posestvu Blagovna (nekaj last viteza Berks) velikanska pravda. Čeh Kupes, ki je bil graščino lani kupil od župnika Žužeka za 120 tisoč kron, je tožil za razveljavljenje kupne pogodbe, češ, da so se mu zamolčale važne reči, ki posestvo precej obremenijo, oziroma znižajo njegovo vrednost. Nobeden tedaj ni hotel biti lastnik. Zdaj se je pa stvar tako rešila, da pripade posestvo g. Kupesu, vendar pa plača 15.000 K manj, kakor je bilo prvotno pogojeno. Stroške trptita oba enako, katerih pa ne bo malo, ker se je pravda dolgo vlekla in je bilo vabljenih veliko število prič. Kot izvedenca sta bila navzoča gospod stavbenik Gologranc iz Celja in g. poljedelski inženir Jožef Zidanec.

c Dobrna. To je vendar čudno, da so naši nemškutarji najbolj zarukani ljudje. To se ti ne zmedni za nobeden napredek. Vsak napredek bodisi v kmetijstvu bodisi v občini sploh ti pogleda nezaupljivo kot bik nova vrata. Kmetijska podružnica, brar, kaj je to? Ne pride bližu, ne k predavanju, ne na občni zbor, na polju pa ima drevje, kakor da bi španske šibe vtaknil v zemljo. Da bi tak revez kaj čital, recimo kak dober časnik, ali da bi bil pri Mohorjevi družbi, Bog ne daj! Otroci rastejo brez vzgoje, res dike nemškutarje. Hiša takega prismojence je pravo grobišče: zbirališče smeti in vsake nesnage. In kako ravnajo t. nemškutarji s svojimi otroci? Splošno se govori, da ni bolj umazanih ljudi v fari, kot so naši nemškutarji in liberalci.

c Braslovče. Za stavbo nameravane bolnišnice usmiljenih bratov pri Žalcu je obljubil občinski odbor občine Braslovče 1000 K in občinski odbor občine Topolšica pri Šoštanju 300 K. Čeprav občina Topolšica ni ena največjih in najbogatejših občin, sta vključeni nabrala 685 K pri posameznikih topolske občine g. Valentijn Žager in g. nadučitelj iz Zavodnje, zakar jima izreka vodstvo nameravane podjetja najprisrejšo zahvalo.

c Gomilsko. Občinski odbor na Gomilskem je v seji dne 2. marca t. l. gospoda nadučitelja Ivana Zötterja v zahvalo za njegovo dvajsetletno vspešno delovanje na tukajšnji šoli na versko-nravnih podlagih in za druge njegove zasluge v prid občine, požarne brambe itd., izvolil za častnega občana. Predlog je stavil častiti gospod župnik Grobelšek. Vsi občinski odborniki so z velikim odobravanjem sprejeli ta predlog. Na belo nedeljo se bo gospodu nadučitelju izročila častna diploma. Isti dan je tudi naše bralno društvo gospoda-nadučitelja Zötterja, ki je odbornik tega društva, v priznanje za njegove zasluge na polju ljudske izobrazbe izvolilo za častnega člana. Naj bodo tem potom izrečene gospodu nadučitelju iskrene čestitke vseh občanov. Opomba uredništva: Tudi mi se pridružujemo mnogobrojnim častilcem g. nadučitelja ter izražamo svoje veselje nad tem, da se častijo može, ki delujejo po Slomškovih načelih za blagor mladine in naroda.

c Mozirje. Cenjenim čitateljem „Slovenskega Gospodarja“ bo že več let znano, da se v Savinjski dolini odlikuje občina trg Mozirje s svojim občinskim redom. Pri proračunu je slavno županstvo letos zoper prekoračilo paragraf 62 nič več nego za 3 mesece. O računih minulega leta še ni duha ne sluha, akoravno bi že po paragu 62 imeli biti 15. svečana občanom na ogled razpoloženi. Ali ima občina trg Mozirje res za-se občinski red? Gospod župan, ali še Vaša 3letna doba županstva ni potekla? Kje je sezavljjen imenik volilcev? Kedaj bodo razpisane občinske volitve?

c Sladka Gora. Umrl je dne 10. t. m. Franc Svetelšek, gostilničar in posestnik, mož treznih, premišljenih besed, zvest naši pristaš in veren katoličan. Trdovratna pljučna bolezen ga je hitro pograbila. — Sveti mu večna iuč!

c Loka. Velikanski volilni boj za občino je končan. Kmečka zveza je zmagala v II. razredu popolnom z vsemi odborniki in namestniki, v III. razredu, kjer je bil voj najhujši, sta izvoljena

Zahvala.

Ob bridki izgubi našega dragega očeta, oziroma starega očeta strica itd.

Antona Žolgar,

posestnika v Podčetrtrku

izrekamo tem potom prisrčno zahvalo vsem ljubim znancem in prijateljem, ki so se v tako lepem številu adeležili pogreba, posebno prečastiti duhovščini, gospodom in gospem iz trga in cerkvenemu pevskemu zboru za lepo žalostinko ob odprttem grobu. Vsem iskrene zahvala!

Podčetrtek, dne 13. marca 1913.

414

Žalujoči ostali.

Hiša s 5 sobami, trgovino in vrtom se proda. Maribor, Nova vas 44.

372

V najem se da takoj dobrično trgovina v prav primerenem kraju zraven tovarne, blizu kolodvora. Kje, pove upravnštvo pod 357

Malo posestvo 20 minut od trga Vrantsko, v prijaznem kraju, zidana hiša 2 sebi, kuhinjan, klet in hlev, pri hni lep sadonosnik, njiva in lepe brajde, meri en oral, se proda zaradi odhoda za 3300 kron. Več se izve pri Michael Kok, Brode p. Vrantske. 369

Jajca za valjenje od zlatorumenih Orpingtonov zajamčene čiste pasme. Duct po vozjeru 4 krone z zavojo vred. Pošta Anton Slodnjak, p. Juršinci pri Ptaju. 355

Prodam iz prosti roke moje **20 oralov velike posestvo** pri Sv. Trojici v Slov. gor. tik okrajne ceste, 15 minut od farne cerkve, obstoječe iz dobrih rjiv, travnikov in gozda. Zidana, prostora stanovanja hiša, ter še skoro lovo gospodarsko poslovanje in svinjaki. Proda se zaradi bolezni po ceni. Pojasnila daje Marija Letnik, krčmarica v Gor. Senarski, pošta Sv. Trojica v Slov. gor. 340

Krompir „Eldorado“ najrovinnejša vrsta sedajnosti 5 kg. pošta zavoj 90 vin, 50 kg. po želesnici 6 krone. „Böhmov uježh“ zelo rodovitne, krompijevka ostane zelenava do oktobra, brez da bi ga bilo treba škropiti, za kar se jamči 5 kg. 1 K, 50 kg 7 K 50 vin. „Beli“ štajerski krompir, bogato rodež z velikimi gomolji 5 kg 80 vin, 50 kg 6 krone. „Obistnik“ najzgodnejši, 5 kg 1 krone. Vse cene se razumejo z zavojojno vred, loco Juršinci, oziroma kolodvor Ptaj. Pošila po povzetju Anton Slodnjak, posestnik, pošta Juršinci pri Ptaju, Štajersko. 345

V Bresterini pri Mariboru se zradi preselitve proda posestvo, hišno in gospodarsko poslopje, sadonosnik njiva in travnik. Več se izve v upravnštvo. 396

Torčna posestvo

Pozor! Velecenjeni Pozor! gg. posestniki zemljišč in vrtov!

Spomlad je nastopila in Vas pozivlja, da obdelate svoje travnike, polje in vrte. Kakor Vam je znano, dobivajo se najboljša in najbolj zdrava **gozdna, deteljna, travna in zelenjadna semena**

le v obče znani specerijski in semenski trgovini tvrdke

M. Berdajs v Mariboru

na Zofijinem trgu Za prijazna naročila se najtopleje priporoča z odličnim spoštovanjem

M. Berdajs.

Cenjenemu občinstvu priporoča

ISKARNA SV. CIRILA

Koroška cesta 5 Maribor

lastna hiša

svojo izredno bogato zaloge devocijonalij kakor:

Podobe: stenske v vsaki obliki, priproste in fine, tudi podobe v okvirju po primernih cenah.

Podobice: male, raznovrstne, najcenejše in najfinješje po primern. cenah 100 kom. od 70 v. naprej do 12 K.

Podobice kot spomina na prvo sveto obhajilo: najrazličnejše vrste popolnoma po tovarniških cenah.

Križe: lepe, fino izdelane, razne velikosti, stoječe in stenske, lesene in nikljaste, tudi oksidirane. Oskrbimo tudi podobe (korpuze) križanega za velike poljske krže po izredno nizkih cenah.

Rožne vence: lesene, koščene, biserne, iz kokusa po raznih cenah. Posebno priporočamo cene rožne vence za otroke, tucat po 1 krono in višje.

Svetinjice: iz aluminija za Marijine

družbe razne velikosti tudi s traki; svetinjice, ki nadomestijo škapulir, čudodelne in razne druge.

Škapulirje: krmeljski škapulir, peterni škapulir, škapulir sv. Frančiška, Srca Jezusovega in druge.

Priporočamo po mestu škapulirjev

kupovati svetinjice, ki nadomeščajo škapulirje, t. j. take, ki imajo na eni strani podobo Srca Jezusovega, na drugi pa kako-koli podobo Matere božje.

Posebno še priporočamo krasne molitvenike:

Venece pobožnih molitev in svetih pesmi. Obsegata izvrstna premišljevanje in 600 cerkv. pesmi. Stane rud. obr. 3 K, zlata K 3/50 in pa 4 K. Pesmi se dobijo tudi za-se po 2 K.

Družbine bukvice za dekleta posebno

družliščnih družb. Izvrsten molitvenik! Rur. obr. 3 K; zlata K 1/50 in 4 K.

Sv. Opravilo, najbolj podučen molitvenik, ker ima razlagu celega cerkvenega leta. Rud. obr. K 1/20; zlata K 1/50 in 2 K.

Premišljevanje o življenju Jezusa Kristusa obsegata premišljevanje za vsak dan celega leta v 2 delih. Oba dela v platno vezana z rud. obr. 7 K.

Nač. sv. opravilo za mladino silno podučno. Ru. obr. 70 vin.; zlata 1 K.

V zalogi imamo tudi druge molitvenike kakor:

Hodi za Kristusom, Ključek nebeski, Marija, žalostnati, Hoja za Marijo, Prijatelj otroški, Družbenik Marijini Marija Kraljica Sreča, Getzemani in Golgota, Razne Šmarnice, Večna molitev, Hči brezmadežne in druge.

Državni telefon
13.

Sploh v Tiskarni sv. Cirila se dobijo ali oskrbijo vsi sedanji molitveniki!

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

registrirana zadruga z neomejeno zavezo.

Stolna ulica štev. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4 $\frac{1}{2}$ % proti tri mesečni odpovedi po 4 $\frac{1}{4}$ %.
Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštni hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5%, na vknjižbo sploh po 5 $\frac{1}{4}$ %, na vknjižbo in poročstvo po 5 $\frac{1}{4}$ % in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgovali pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitve goтовih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 K. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke,

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne, izjemni prazniki. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in ročje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Prodajalka

izučena trgovine z manufakturnim blagom in specerijskim blagom, z zelo dobrimi spričevali, vajena tudi gostilne, želi stalne službe na dejeli. Ponudje pod „Vestna prodajalka“ na upravnštvo pod št. 361

Pozor! Pozor!
Izdelovalnica raznih vozov.

Vozov.

Pozor!

Pozor!

Vozov.

V resnih in hudičih časih dober svet!

Vsi v Sent Jur, k Janko Artman-u,
da si ogledate novodešle blago za
vsakovrstne obleke in
velikansko izložbo svil. robcev!

Izložba svilnih robcev se odvija dne
10. marca in traja do 15. maja.
Ker bo ta izložba res zanimiva in ker ima
**Janko Artman v svoji daleč na
okrog sloveči trgovini tudi razno-
vrstno drugo blago v veliki mno-
žini, bo vsaj do srečen,**
kateri si nabavi svoje potrebnine

pri Janko Artmanu v Šent Jurju ob juž. žel.
star pregovor pravi:

„Želiš dobro, lepo blago po nizki ceni“,
pojdij k Janko Artmanu v Šent Jur.

371

Alojzij Pinter

trgovca pri farni cerkvi vabi Slov. Bistrico in celi njeni
okraj na kupovanje raznovrstnega semesa kakor: zanesljivo
štajersko deteljno, lucerno, travno seme, peso, repo,
korenje, salato, pravo in svinjsko ekorijo lepi težki beli
oves za seme itd.

Nadalje: galico, brizgalice, škarje, žage, motike, lopate,
219 kose, vile, grablje, srpe itd.

Tomažev žlindro, kajnita, kalijeve soli ima celi wagon v
zalogi, zato po najnižji ceni. To je pač danes za poljedel-
stvo in zboljšanje travnikov naj bolj potrebno in koristno
sredstvo zato se ga proda vedno več. Tudi veake vrste
redilnih saovi za živino in svinje, kakor „Lukulus“, redilni
praški itd., pa tudi vsako drugo železno in manufakturno
blago se dobri najboljše pri Alejziju Pinter v Slov. Bistrici

K. in R. Ježek

tovarna strojev, livarna železa
in kovine, MARIBOR, Meljska cesta 103
priporoča s ope raznovrstne poljedelske stroje, mline, pri-
prave za žage, transmisije, vodovode, stadenčne sesaljke,
kakor tudi motore prve vrste itd. pod ugodnimi plačilnimi
pogoji.

376

Lastna delavnica za popravila
poljedelskih strojev v MARIBORU.

Stara pisma, pismene
znamke, kakor tudi zbirke piemskih znakov,
kupuje po dobrih cenah Emil Fischer, Trst, postfach št. 481.

384

Varujte se

ponaredb

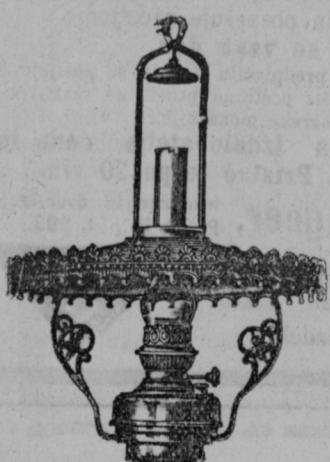
ki niso ‚Florian‘ in zdravju ne koristijo!

694-8

Kdor vživa,
Zabi težav;
Danes vesel je,
Jutri bo zdrav!

Naslov za naročila: »FLORIAN«, Ljubljana.

Edina štajerska narodna steklarska
trgovina

Na drobno!

Franc Strupi, Celje
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogu steklene in porcelanaste
posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.

Zahvala.

O neizprosnim smrti našega nepozabnega preljubega očeta

Jožefa Eilec,

posestnika in obč. predstojnika v Zg. Ročici izrekamo tem potom najljudnejšo zahvalo slav. okrajnemu odboru pri Sv. Lenartu za podarjeni krasni venec na krsto rajnemu in vsem, ki so našemu blagemu očetu zadnjo čast skazali.

Zgor. Ročica, 10. marca 1913.

Žalujoča vdova in otroci.

422

Vsaka ura 14 dni na poskušnjo.

Se pošilja samo proti povzetju. Po 14 dneh
se na želje denar vrne.

Velik cenik brezplačno.
(Jamstvo 3 leta.)

A. Kiffman, Maribor M. 49

Velika tovarniška zalogu ur, zlatnine in srebrnine.

Svojki svojim!

Priporoča se največja in
najcenejša svetovna pripomiana
slovenska trgovina

Rafael Salmič

v Celju, Narodni dom.

Ogromna zaloga vsakovrstnih pravih švicarskih
ur, zlatnine srebrnine in optičnih predmetov.

**Najnižje cene! Postrežba točna!
Malec dobiček! Dobro imel.**

Razpolaganje blaga po vseh delih sveta. Vsak Slovenc
naj zahteva moj novi **veliki cenik**, katerega dobi zastonj
in poštne prostote.

Ni tisoče zshvalnih pism sem prejel vsled dobre in po-
štene postrežbe.

Ni več potrebno

naročevati slabega blaga za dragi denar, ki ga razpolajajo nekatere
tuje tvrdke. Ako želite dobiti steče novomodno in po ceni blaga za
obleke predpasnike, svilne in druge robe, vse vrste perila, nogavice,
moške in fantovske obleke, srajce, kravate itd., pišite takoj na ravno-

kar novo urejeno

**Prvo spodnještajersko razširjalnico :::::
J. N. Šoštarič, Maribor, Gospodska ulica št. 5**

da Vam pošlje vzorce, dobite jih zastonj in poštne prostote. Šivilje in
krojači dobijo popust. Postrežba je točna in strogo solidna. Če pridejte
v Maribor, ogledajte si to trgovino in kupite vse Vaše potrebušine, bo-
dete zadošljeni. Pazite pa na slovenski napis, da ne zamenjate
te trgovine s kako drugo, ki se tako glasi, piše pa Schusteritsch ali
Schusteritsch. Pravilno je samo J. N. Šoštarič, Maribor, Gospodska ul. 5.

Vabilo na redni občni zbor

Posojilnice na Frankolovem,
registrovane za druge z neomejeno zavezo,
kateri se vrši v nedeljo, dne 30. marca 1913 popoldne
ob 3. uri v posojilnični pisarni Loka štev. 8.

DNEVNI RED:

- Citanje in odobrenje zapisnika o začnjem občnem zboru.
- Poročilo načelstva in nadzorstva.
- Predložitev in odobrenje računskega zaključka za leto 1912.
- Volitev načelstva in nadzorstva.
- Prosti predlogi.

Ako bi se ob določeni uri ne zbral zadostno število zadružnikov za sklepnost, vrši se eno uro pozneje občni zbor na istem mestu in z istim dnevnim redom ob vsakem številu navzočih članov.

418

Vabilo na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Šmarjeti pri
Rimske toplicah, r. z. z. n. z.,
kateri se bo vršil v nedeljo, dne 30. marca t. l. ob 3. uri
popoldne v uradnih prostorih.

DNEVNI RED:

- Poročilo načelstva in nadzorstva.
- Potrditev računskega zaključka za leto 1912.
- Poročilo o izvšeni reviziji.
- Volitev načelstva in nadzorstva.
- Slučajnosti.

421

Hranilnica in posojilnica pri Sv. Kunigundi
na Pohorju,

reg. začruga z neomejeno zavezo,

vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil v nedeljo, dne 30. marca 1913 v lastni
hiši v posojilnični pisarni ob 3. uri dopoldne.

DNEVNI RED:

- Citanje zapisnika o začnjem občnem zboru.
- Poročilo načelstva in nadzorstva.
- Odobrejanje letnega računa za l. 1912.

417

Opomba: Če bi ob določenem času ne bilo navzočih zadostno število, bo občni zbor pol ure pozneje sklepčen ob vsaki udeležbi udov.

Jaz vem

in vi morate vedeti, ako Vam je do higiene Vašega telesa, da je v
Vaši hiši zanesljivo razkužilno sredstvo neutrpljivo. Bolezni, ranitve,
opeklne se primerijo večkrat; za desinfekcijo ob bolniški postelji, za
antiseptične obvezne ran, oteklin, iritacije in zabranjenje nalezenja, za
stalno rabo pri vsaki vrsti razkuževanj in odstranitvi slabega duha je
najboljši znanstvene mnogokrat preizkušen in po vsem svetu za naj-
boljše razkužilo sedanjosti pripoznan

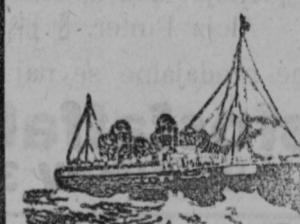
LYSOFORM

ker učinkuje hitro in zanesljivo, ga brez nevarnosti vsakdo lahko rabi,
prijetno aromatično diši, na kože ne vpliva dražljivo (kakor druga
razkužila), je naposled prav ces, ga skoro vsi zdravnik priporočajo
in v vsaki hiši radi rabijo. V originalnih steklenicah (zeleno steklo)
se z navodilom vred dobiva za 80 winarjev steklenica s 100 grammi po
vseh lekarnah in drogejih monarhij.

Pomnite, da Lysoform hitro odstrani slab duh in pot
Zanimivo knjigo o „zdravju in razkuževanju“, Vam
pošiljam zastonj in poštne prostote. A. C. Hubmann, referent „Lysoform-
delavnice“, Dunaj XX. Petraschgasse 4.

(Messe 44)

Samo 5 dni vozijo brzoparniki francoske
prekomorske družbe iz

**Havre v
Nevyork**

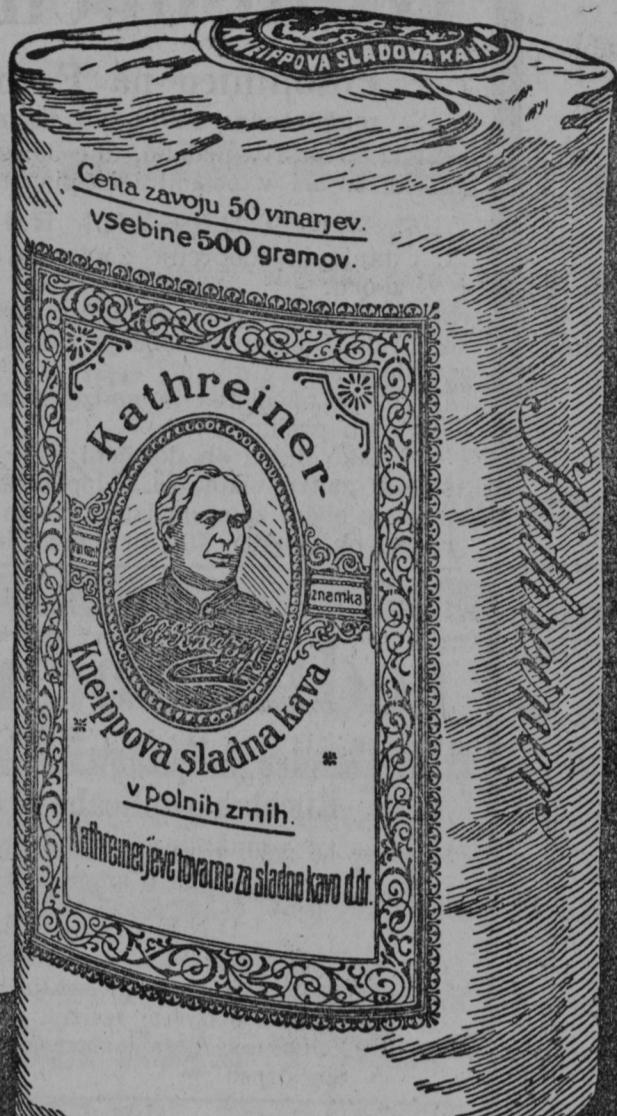
najkraj. in najhit. vožnja.

Veljavne vezne listke (Šifkarte) za potnike v
Ameriko in vezne listke za potnike iz Amerike
nazaj v domovino izdaja edino

Ed. Smarda :: Ljubljana

koncev. potovalna pisarna Dunajska cesta 18
v hiši Kmetske posojilnice, nasproti znane go-
stilne „Figabirt“.

375

Vsaka razumna, varčna gospodinja
uporablja samo to sladno kavo

TOMAŽEVA ŽLINDRA

(vpisana znamka)

je izborno važno gnojilno sredstvo za vse sadeže na vseh vrstah zemlje. Pomnoži dohodek po dobičkonosnem načinu. Uporaba istega ni vezana na noben letni čas.

Tomaževa žlindra »zvezdna znamka« je priznano najizbornejše blago neskvarejne kakovosti. Zategadelj naj zahteva vsak poljedelec

Tomažovo žlindro »zvezdna znamka«, kajti zvezda na vreči in plombi daje poroštvo za čisti in polnovredni izdelek.

Pozor!

Tomaževa žlindra »zvezdna znamka« se v originalnih vrečah prodaja pri sledečih trgovcih.

Otmar Diermayer, Otmož Alojz Maček, Maribor, Ed. Suppanz, Pristava, Peter Majdič, Celje, Alojz Pinter, S. Bistrig, N. Zanier, Št. Pavel p. Pr.

Kjer ni nobene prodajalne se naj obrne naravnost na:

„Thomasfosfatfabriken“ Z. O. Z.
Berolin W 35.

Pred manj rednim nlagom se svari

Gornjo Thomažovo žlindro, kakor tudi vsa druga umetna gnojila: kalijev sol, kajnit, čilski soliter, žveplenokisl amonjak, superfosfat itd. ima v zalogi in prodaja na cele vagone kakor tudi na drobno. Veletrgovina z železnino „Merkur“ **P. Majdič**, Celje.

237

Ž-nitna ponudba!

Mladenič srednje starosti, Slovenec, neomadeževane preteklosti, več nemščine, z 3:00 K prihranka, se želi poročiti s poštenim dekletom ali vdovo, ki bi imela svoje posestvo ali krčmo v prometnem kraju. Le resne ponudbe pod „M O“ po ste restante Sv. L vrenc nad Marib.

Pozor!

Podpisani uljudno naznanjam slav. občinstvu, da zaradi preselitve prostovoljno razprodajam od danes naprej

vso železo in železno blago.

Najboljša prilika po ceni kupiti osobito: železo za vozove, sklepno železje za stavbe, traverze, pluge, plužni deli, slamoreznice, žica in cveki, različni deli za štedilnike in vsakovrstna posoda, motike, lopate, orodje za rokodelce itd. Vse pod lastno ceno.

Proda se tudi hiša na trgu.

Z odličnim spoštovanjem

A. Huber-Lentz,
Ljutomer.

Štefan Kaufman
trgovina z železnino
v Radgoni

priporoča najboljše ocelne, motike in lopate, pravo štajersko železo po najnižji ceni in solidni postrežbi. 393

Franc Pleteršek,
zaloga pohištva
Maribor, Koroška cesta št. 10
nasproti Cirilove tiskarne

priporoča svojo bogato zalogo poliranega, motno iz trdega lesa nareto pohištvo, za spalnice, jedilnice in kuhinje. Divane, vložke, matrace, stole in ogledala. Otroške železne poselje. Vse domače delo, solidno tako, da je vsaki odjemalec zadovoljen. Prav nizke cene. Krščansko ljudstvo kupuj pri Slovencu.

Cepljeno trsje!

Vinogradnikom naznanjam, da imam več tisoč najbolj priznanih prvih vrst na prodaj in sicer: Žlahtnina (Gutedel), laški rilček, šipon (mozler) in zmešane vrste. Vse trte se cepljene na Rip. Portalis in dobro vkoreninjene ter popolnoma zaraščene, za kar se jamči. Cena trtam je po dogovoru. Oglasiti se je ustmeno pri Francu Slodnjak, trtarju, pošta Juršinci pri Ptaju.

922

Vinorejci pozor!

Trsje na prodaj: šipon, burgundec beli, laški rilček, šipon (mozler) in zmešane vrste. Vse trte se cepljene na Rip. Portalis in dobro vkoreninjene ter popolnoma zaraščene, za kar se jamči. Cena trtam je po dogovoru. Anton Turin, Globoko, p. Studenice pri Poljčanah. 1248

Najboljša svetovna
barva za brke in
lase je „Karsi“,

upravno preizkušena, prosta strupa reizpirilija, svetlo rujava temno rujava in srna. K 4:—. Razposiljalnica K. Mme Thérèse, Dunaj VIII. Lerhengasse 25. 51

500 kron

Vam plačam, ako moj uničevalce korenin „Ria-mazile“ Vašega kurjega očesa, bradavice, trde kože v treh dneh brez bolečine ne odpravi. Cena ene posodice z garancijo skim pismom eno krono. 224

„Kemeny, Kašau
I poštni predal 12/76 (Ogrsko)“.

Cepljeno trsje in ključi.

Vinogradnikom naznanjam, da imam veliko množino amerikanskih trt na prodaj. Seznam trt: posip, rulanec b., silvanec, žlahtnina, rudeč in bela, ranfel, portuguese, veltlinec, laški rilček, kapčina, muškat silvanec. Več tisoč korenjakov. Riparia Port., Vitis Salonis, Montikola in ključev. Velika množina Riparia Portalis Monticola. Cena po dogovoru. Janez Verbnyak, tršnjar Breg pri Ptaju.

196

Lepo posestvo,

blizu Maribora, farne cerkve in žel. postaje, zidani hrani in blevi, veliko travnikov in sadosnikov in vse drugo potrebno je z vsem po ekspakcijivim vred takoj na prodaj. Več pove upravnštvo. 895

Nikdar v življenu
za trgovca,

ki lahko z majhnim denarjem kupi prav prijazn hšo z dobro napoljano trgovino ob kolodvoru in glavni cesti v veselju in prometu nem kraju. Res lepa prilika za vsakega! Izplačati je treba le tisoč krov, ostalo pa v petih letih. Proda se le radi prevezja drugega podjetja. Vpraša se pri Antonu Fiedler, trgovcu, Mestnije, pošta Podplat.

394

Novozidana vila se po ceni proda. Studejci pri Mariboru, Werks Ättenstrasse 82.

882

Vaš poklic

vas prisili, da morate mnogo sedeti. Vi trpite radi tega na zaprtju. Upoštevajte sledeče vrste: Domae sredstvo, ki je napravljeno iz izbrano najboljših in učinkovitih zdravilnih zelišč, sredstvo, ki vzbuja tek in pospešuje prebavo, sredstvo, ki lahno odvaja in odstranjuje posledice nezmrnosti, napacne diete, prehlada, posledice sedenja in zapečenosti kakor gorečico, napetost, preobilo tvorive kislin in krčevito bolest, sredstvo, ki vse to ublaži all pa odstrani, je „Dr. Rosa-Balzam za železec“ iz lekarne B. Fragnerja v Pragi.

Svarilo! Vsi deli zavoja nosijo po-

stavno določeni varstveni znak.

Razpošilja se vsak dan.

Ena steklenica 2 K, pol steklenice 1 K. Po pošti, če se posilje napre K 1:50, se posilje malo steklenica, za K 4:70 dve veliki steklenici, za 8 K štiri velike, za 22 K štiri najst. velikih steklenic franko na vse postaje avstro-ogrške monarhije. Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske.

Izdelovalo in **B. Fragner**, lekarnar, c. kr. dvor. glavna zaloga **B. Fragner**, lekarnar, c. kr. dvor. Praga III št. 203. Dobri se v lekarnah v Mariboru: W. A. König, Frid. Prull, Viktor Savost.

Zelo nevarno je

tudi najmanjšo rano pustiti nepokrito, ker lahko nastane vsled tega težka rana.

Že 40 let se je izkazalo mečilno vlačno mazilo, takozvano prško domače mazilo kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To obvaruje rane, olajšuje vnetja in bolečine, hlad in pospešuje zacepljenje.

Razpošilja se vsak dan.

Ena puščica 70 vin. Proti predplačilu K 8:16 se pošiljejo 4 puščice za 7 K, po deset puščic poštne prosto na vsako postajo avstro-ogrške monarhije.

Pozor na ime izdelka, izdelovalca, cene in varstveno znamko. Pristao je po 70 vin.

Izdelovalci in **B. Fragner**, lekarnar in dvor. glavni založnik, Praga II, t. 203.

Zaloga v Mariboru: lekarna W. A. König, Friedrih Prull, Viktor Savost. Pozor na ime izdelka.

Slovenke! Agitirajte za naš list!